

‘Antibioticaresistentie bij dieren moet omlaag’

Er bestaat een toenemende zorg over de relatie tussen het antibioticumgebruik bij dieren en de risico's voor de mens. Daarom is het belangrijk om het antibioticumgebruik bij dieren fors terug te dringen.

Dat stelde Dik Mevius eind 2008 bij de aanvaarding van zijn leerstoel antimicrobiële resistentie aan de faculteit Diergeneeskunde. Naast hoogleraar is Dik Mevius veterinair microbioloog en hoofd van het nationale referentielaboratorium antimicrobiële resistentie bij het Centraal Veterinair Instituut van Wageningen UR.

Mevius: “Het gebruik van antibiotica in de Nederlandse humane gezondheidszorg behoort tot de laagste in Europa. In vergelijking met andere landen komt in Nederland bij mensen een geringe mate van antibioticaresistentie voor. In de (intensieve) veehouderij in Nederland worden daarentegen veel antibiotica gebruikt. De mate van resistentie is navenant. In de darmflora van varkens, kippen of kalveren komt het voor dat meer dan 50 procent van de aanwezige bacteriestammen resistent is tegen een antibioticum. Soms is meer dan 50 procent multiresistent: de bacteriestammen zijn dan resistent tegen meerdere antibiotica. De resistentieniveaus nemen bovendien toe.”

De darm is de plek waar ook veel voedselpathogenen (salmonella, campylobacter, MRSA) en belangrijke overdraagbare resistentiegenen (bijvoorbeeld ESBLs) voorkomen. “Omdat deze via het milieu, direct contact of via de voedselketen kunnen worden verspreid, bestaat er een toenemende zorg over de relatie tussen het antibioticumgebruik in dieren en risico's voor de mens.”

Zoeken naar verbetering

Mevius zal zich in de komende tijd onder meer richten op het identificeren van de risicofactoren die de grootste bijdrage leveren aan de resistentie in de intensieve veehouderij. Dit is nodig om verbetermaatregelen te kunnen vaststellen. Ook wil hij onderzoek doen naar de overdracht van resistentiegenen tussen bacteriën. Dit onderzoek moet uitwijzen of er wel of geen resistentieoverdracht plaatsvindt tussen dier en mens. Nu wordt algemeen gedacht dat het gebruik binnen de veehouderij gevolgen heeft voor mensen.

“Resistentie bij dieren is een gevoelig onderwerp omdat naast dier- en volksgezondheidsrisico's ook grote economische belangen een rol spelen. De farmaceutische industrie geeft kortingen aan dierenartsen die meer antibiotica afnemen. Het is voor de veehouder goedkoper dat de dierenarts antibiotica voorschrijft dan dat de dierenarts het bedrijf intensief begeleidt in het oplossen van de gezondheidsproblemen op het bedrijf. Preventief antibiotica toedienen is bovendien goedkoper dan het treffen van andere maatregelen om problemen te voorkomen. Naast gericht onderzoek zijn ook andere maatregelen noodzakelijk om in de toekomst antibiotica te kunnen blijven inzetten”, aldus

DIK MEVIUS

Mevius wil onderzoek doen naar de overdracht van resistentiegenen tussen bacteriën. Dit onderzoek moet uitwijzen of er wel of geen een relatie is tussen resistentie bij dieren en mensen.

Foto: Wageningen UR

Mevius. LNV heeft voor dat doel een Task Force Antibioticumresistentie Dierhouderij ingesteld die deze maatregelen moet uitwerken.

Willy van Lieshout nieuwe directeur De Samenwerking

Mengvoercoöperatie De Samenwerking in Haastrecht heeft per 1 februari een nieuwe directeur: Willy van Lieshout (57). Hij volgt Ad Merks op die begin januari overstapte naar coöperatie Boerenbond Deurne.

Van Lieshout heeft veel ervaring in de veevoerwereld. De afgelopen vier jaar voerde hij de directie van O. Bouwman Veevoerders en Meststoffen in Andel, daarvoor deed hij onder meer de inkoop bij deze firma. Verder was Van Lieshout een van de oprichters en voormalig voorzitter van de stichting Safe Feed. Deze stichting

behartigt de belangen van zeventig Nederlandse mengvoerproducenten op het gebied van voedselveiligheid. Safe Feed is de tegenhanger van TrusQ, waarin de zes grootste Nederlandse voerfabrikanten samenwerken.

De Samenwerking heeft een omzet van 110.000 ton diervoeders en meststoffen in West-Nederland.

Veehouder steeds hoger opgeleid

Uit cijfers van het Centraal Bureau van de Statistiek (CBS) blijkt dat het opleidingsniveau van agrarische ondernemers in de afgelopen twaalf jaar sterk is gestegen. In 1996 had 12 procent van de veehouders (graasdierhouders en hokdierhouders) een hbo- of universitaire opleiding. In 2008 is dat 22 procent. Het aantal ondernemers met een opleiding op mbo-niveau is met ruim 60 procent in de afgelopen tien jaar ongeveer gelijk gebleven. Dan mag het duidelijk zijn dat het aantal ondernemers met alleen lager onderwijs of een lbo-opleiding flink is afgenomen. In 1996 was nog ruim een kwart lager opgeleid, nu is dat 10 procent minder. Er is geen onderscheid tussen het opleidingsniveau van rundveehouders en hokdierhouders. Opvallend is wel dat de akkerbouwers het hoogste opleidingsniveau hebben. Eén op de drie heeft minimaal hbo.

Agrarische studie

Uit de cijfers blijkt ook dat het aantal ondernemers met een agrarische opleiding is gedaald. Had tien jaar geleden nog 87 procent een agrarische opleiding, nu is dat 81 procent. Met name de universitaire geschoolden kozen vaker voor een niet-agrarische studie: tegenwoordig ongeveer de helft. Onder hbo'ers is dat ongeveer één op de drie. De resultaten van de studie zijn te vinden op de website van het CBS.

Veesectoren positief over toekomst

Met name melkveehouders zien de toekomst rooskleurig tegemoet. In 2008 dacht slechts 2,6 procent van de melkveehouders erover om te stoppen met het bedrijf. Zo'n 40 procent daarentegen gaf in de jaarlijkse enquête van onderzoeksbureau AgriDirect aan het bedrijf juist te willen uitbreiden.

Melkveehouderij

AgriDirect vraagt agrarische ondernemers ieder jaar naar hun toekomstplannen. Die plannen zijn een maat voor de stemming binnen de sectoren. In de melkveehouderij is de stemming het best van alle sectoren. Het aantal melkveehouders dat wil stoppen of afbouwen is gedaald naar 2,6 procent. In 2006 had nog bijna 4 procent van hen plannen in die richting. Het aantal veehouders dat wil groeien is met een kleine 10 procent gestegen (tot zo'n 40 procent nu). Ongeveer de helft van de melkveehouders met een bedrijfshoofd ouder dan 50 jaar zegt een bedrijfsopvolger te hebben. Ook in voorgaande jaren werd een dergelijk hoog percentage gevonden. Dit hoge percentage wordt in geen enkele andere sector gezien.

Varkenshouderij

In de varkenshouderij zijn de varkenshouders met zeugen en gesloten bedrijven het meest optimistisch. Respectievelijk 44 en 40 procent zegt het bedrijf te willen uitbreiden in de nabije

toekomst. Het aantal ondernemers dat overweegt te stoppen is het grootst in de vleesvarkenshouderij: een ruime 10 procent. Onder zeugenhouders is dit slechts 6 procent. Het aantal bedrijven met een bedrijfshoofd van 50 jaar of ouder dat een opvolger klaar heeft staan, bedraagt 25 procent bij de vleesvarkensbedrijven en zo'n 35 procent bij de gesloten en zeugenbedrijven.

Pluimveehouderij

Uit de enquête blijkt ook een positieve stemming onder de vleeskuikenhouders. Binnen deze sector bevindt zich relatief hoog percentage ondernemers met groeiplannen; welgeteld zo'n 35 procent wil het bedrijf uitbreiden. In de leghennenhouderij ligt dit met 27 procent lager. 5 procent van de leghennenhouders wil het bedrijf afbouwen. Het percentage bedrijven dat een bedrijfsopvolger heeft, is 25 procent in de vleeskuikensector en ruim 30 procent in de leghennenhouderij.

Charisma

Het is ieder jaar weer een feest om de drie genomineerden voor de titel 'Bedrijfsadviseur van het jaar' te mogen interviewen. Dit jaar was het thema: het succesvol ontwikkelen en in de markt zetten van nieuwe producten. Na een gedegen voorscreening van alle aanmeldingen, genomineerde organisator Agrivaknet de drie besten (op alfabet): Herbert Bouwers (Alpuro Breeding), Jos Broere (Intervet) en John Bruin (Bestra Consultancy). Ik heb enkele jaren bij een groot commercieel bedrijf gewerkt waar veel nieuwe producten worden ontwikkeld en heb ervaren dat het succesvol introduceren van iets nieuws lang niet meevalt. Hoe goed het product ook is, het verkoopt zichzelf helaas niet. Het lot ligt grotendeels in handen van de capaciteiten van diens verkoper. Het waren dus niet zo maar adviseurs waarbij ik aanschoof. Het waren hele kundige, die zich in het veld hadden bewezen! En dat merk je in de gesprekken. Zij hebben naast hun kennis van de doelgroep (heel belangrijk!) iets extra's. De beste adviseurs hebben een zeker charisma. Je neemt gemakkelijk iets van hen aan en zij kunnen méér zeggen dan anderen, zonder dat je denkt 'opschepper' of 'hou toch op'. De winnaar van deze wedstrijd is een mooi voorbeeld. Nu moet u eerst weten dat een redacteur geïrriteerd raakt als een geïnterviewde de volledige controle wil hebben over 'zijn' publicatie en zich er alsmaar mee bemoeit. Van de winnaar kreeg ik na het interview welgeteld ZEVEN reacties. Lees mee: 'Hoe zijn de foto's geworden?' Nadat hij enkele terinzage kreeg toegemailed, wat zeer ongebruikelijk is, kwam er één retour: 'de foto heb ik zelf bewerkt' (redacties accepteren zo iets natuurlijk niet). Iets later: 'Wanneer kan ik het stuk verwachten?' Dan: 'Wat wordt de titel boven het stuk?' En: 'Heb je alle interviews al gehad?' Na een bevestiging: 'Hoe waren de andere twee heren? Heb jij een voorkeur?' Ergernis oproepende bemoeizucht? Welnee, integendeel. De reacties waren juist sympathiek. Zo iemand geef je gemakkelijker zijn zin in fotokeuze en tekstwensen. Het is de persoon die het zegt, het is de toon die het hem doet. Licht daarin dan de werkelijke kracht van een succesvol adviseur?

Geesje Rotgers
redactie V-focus